

ΣΤΕ 1016/2018 [Παράνομη άδεια χρήσης νερού]

Περίληψη

-Οι διαφορές που προκαλούνται από την προσβολή αδειών χρήσης και έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων ή άλλων συναφών ατομικών πράξεων, η έκδοση των οποίων χωρεί κατά το νόμο μόνον ύστερα από περιβαλλοντικό έλεγχο και την έγκριση όρων αποτελούν ακυρωτικές διαφορές υπαγόμενες στο ΣΤΕ.

-Κατά την έννοια των διατάξεων, με τις οποίες θεσπίσθηκε αφενός διαδικασία προγραμματισμού για τη διαχείριση των υδατικών πόρων και αφετέρου καθολική υποχρέωση προηγούμενης λήψεως διοικητικής αδειάς για κάθε χρήση ύδατος στο πλαίσιο του ανωτέρω προγραμματισμού, ενόψει του γεγονότος ότι οι φυσικοί αυτοί πόροι είναι εκ της φύσεώς τους περιορισμένοι, η τήρηση της προβλεπόμενης διαδικασίας προγραμματισμού της χρήσεως και αναπτύξεως των υδατικών πόρων δεν εξηρτάτο από την προηγούμενη έκδοση του προβλεπομένου στην παρ. 9 του ίδιου άρθρου προεδρικού διατάγματος. Και τούτο διότι το βασικό περιεχόμενο και η διαδικασία εγκρίσεως των προγραμμάτων ρυθμίσθηκαν ευθέως με άρθρο του νόμου, ενώ, σύμφωνα και με το γράμμα της εξουσιοδοτικής διατάξεως, το διάταγμα έχει ως περιεχόμενο τη ρύθμιση μόνον των σχετικών λεπτομερειών.

-Με τις διατάξεις του Ν. 3199/2003, επαναλαμβάνεται ο κανόνας, ο οποίος είχε επιβληθεί αρχικώς με το Ν. 1739/1987, ότι η εκτέλεση έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων επιτρέπεται μόνον στο πλαίσιο σχεδιασμού και προγραμματισμού που έχει εγκριθεί να εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος, ισχύουν οι μέχρι κατά νόμο. Και ναι μεν ορίζεται με το νεότερο αυτό νόμο μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή των διατάξεων του που αφορούν τα Σχέδια Διαχείρισης και Προγράμματα Μέτρων, ως προς τα οποία τάσσεται στη Διοίκηση προθεσμία έως το Δεκέμβριο του 2009 για την έγκριση του πρώτου Σχεδίου Διαχείρισης και του πρώτου Προγράμματος Μέτρων, δεν προβλέπεται, όμως, αναστολή της εφαρμογής ή με οποιοδήποτε τρόπο άρση του παραπάνω κανόνα κατά το μεταβατικό αυτό διάστημα, ανεξαρτήτως του ζητήματος αν θα ήταν επιτρεπτή κατά το Σύνταγμα και τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου η κατάργηση, έστω και προσωρινώς, του κανόνα αυτού, ο οποίος, όπως αναφέρεται σε προηγούμενη σκέψη, θεσπίσθηκε ενόψει της συνταγματικής επιταγής για τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων και επιβάλλεται με την ήδη ισχύουσα Οδηγία 2000/60/ΕΚ. Επομένως, μέχρι την έγκριση σχετικού Σχεδίου Διαχείρισης και Προγράμματος Μέτρων κατά τις διατάξεις του Ν, 3199/2003, η εκτέλεση έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων είναι επιτρεπτή μόνον αν εντάσσεται σε προγραμματισμό που έχει εγκριθεί κατά τον προγενέστερο Ν. 1739/1987.

-Στην προκειμένη περίπτωση, δεν έχουν καταρτισθεί τα προβλεπόμενα από το ν. 3199/2003 Σχέδια Διαχείρισης, Προγράμματα Μέτρων και το Μητρώο

Προστατευομένων Περιοχών. Εξάλλου, για την περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας δεν είχε εκδοθεί κατά τον κρίσιμο χρόνο κανένα από τα προγράμματα τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του ν.1739/1987. Συνεπώς, εφόσον πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης άδειας χρήσης νερού δεν είχε εγκριθεί πρόγραμμα ανάπτυξης υδατικών πόρων, κατά τους ορισμούς του άρθρου 4 του ν. 1739/1987, ούτε είχε ολοκληρωθεί το Σχέδιο Διαχείρισης των υδατικών πόρων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου 3199/2003, η προσβαλλόμενη απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με την οποία χορηγήθηκε άδεια χρήσης νερού στον Θεόδωρο Κεχαγιά, είναι ακυρωτέα για το λόγο αυτό, ο οποίος εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως.

Πρόεδρος: Αγγ. Θεοφιλοπούλου

Εισηγητής: Μ. Γκορτζολίδου

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση α) της 2759/10.10.2007 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με θέμα 'Χορήγηση άδειας εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων στον Κεχαγιά Θεόδωρο του Ιωάννη για την ανόρυξη γεώτρησης (σε αντικατάσταση υφιστάμενης) για αρδευτική χρήση, στο 1141 αγροτεμάχιο στην περιοχή 'Κάμπος' του ΔΔ Ολύθου, του Δήμου Πολυγύρου, Νομού Χαλκιδικής και β) της 2151/1.7.2008 απόφασης του ιδίου Γενικού Γραμματέα με θέμα 'Άδεια χρήσης νερού στον Κεχαγιά Θεόδωρο του Ιωάννη για την λειτουργία αρδευτικής γεώτρησης στο υπ' αρ.1141 αγροτεμάχιο στην περιοχή 'Κάμπος' του ΔΔ Ολύθου Δ. Πολυγύρου, Ν. Χαλκιδικής'.
3. Επειδή, ο Θ. Κεχαγιάς, στο όνομα του οποίου έχουν εκδοθεί οι προσβαλλόμενες πράξεις, με προφανές έννομο συμφέρον ασκεί την από 24.3.2014 παρέμβαση.
4. Επειδή, οι Αβραάμ Τερτίρογλου, Θεόδωρος Κετικίδης, Μαρία Κετικίδα και Νεκταρία Πασπάλη 13ος, 16ος, 17η και 18η των αιτούντων, δεν νομιμοποίησαν τον δικηγόρο που υπογράφει το δικόγραφο της κρινόμενης αίτησης με ένα από τους διαλαμβανόμενους στο άρθρο 27 του π. δ/τος 18/1989 (Α' 8) τρόπους, ενώ ο 8ος Ρήγας Παρασκευόπουλος και ο 15ος Λάζαρος Μελέτογλου δεν νομιμοποίησαν ούτε τον υπογράφοντα το δικόγραφο ούτε τον παραστάντα πληρεξούσιο εντός της χορηγηθείσης προθεσμίας, επομένως, ως προς αυτούς, η υπό κρίση αίτηση είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη.
5. Επειδή, η πληρεξουσία δικηγόρος των λοιπών διαδίκων δήλωσε στο ακροατήριο ότι ο 5ος των αιτούντων Κωνσταντίνος Κανέλλης του Δημητρίου απεβίωσε, δεν ζητήθηκε δε, η συνέχιση της δίκης από οποιονδήποτε νομιμοποιούμενο προς αυτό, κατά συνέπεια, η δίκη, ως προς τον διάδικο αυτό πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 1 και 2 του ανωτέρω π. δ/τος 18/1989, να καταργηθεί.
6. Επειδή, κατά την έννοια και τον σκοπό της περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 1406/83, διοικητικές διαφορές ουσίας αποτελούν όσες αναφύονται από την προσβολή

ατομικών διοικητικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογήν και του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007, μεταξύ των οποίων οι άδειες χρήσης ύδατος ή αξιοποίησης έργου υδατικών πόρων, εφόσον όμως για την πραγματοποίηση της δραστηριότητας ή του έργου δεν απαιτείται η έγκριση όρων ή η επιβολή περιορισμών κατά τις διατάξεις του ν.1650/86. Οι διαφορές, όμως, όπως η επίμαχη, που προκαλούνται από την προσβολή αδειών χρήσης και έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων ή άλλων συναφών ατομικών πράξεων, η έκδοση των οποίων χωρεί κατά το νόμο μόνον ύστερα από περιβαλλοντικό έλεγχο και την έγκριση όρων, εξακολουθούν να αποτελούν ακυρωτικές διαφορές υπαγόμενες στο ΣτΕ (ΣτΕ 1493/2012 7μ, 4590/2011 7μ.). Εν προκειμένω, για την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης εκδόθηκε προηγουμένως, κατά τα διαλαμβανόμενα στη σκέψη 8, η υπ' αριθ. 024/1432/26.9.2007 απόφαση του Προϊσταμένου (υπογράφοντος με εντολή Νομάρχη) της Διεύθυνσης Οικισμού, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χαλκιδικής, επομένως, η επίμαχη διαφορά είναι ακυρωτική και υπάγεται στο Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ 1493/2012 7μ., 4590/2011 7μ.).

7. Επειδή, η πρώτη προσβαλλόμενη πράξη 2759/10.10.2007 περί χορήγησης άδειας εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων ίσχυε για 12 μήνες από την έκδοσή της, δηλαδή μέχρι τις 10.10.2008, ενώ η κρινόμενη αίτηση ασκήθηκε διά καταθέσεως στο Ειρηνοδικείο Πολυγύρου στις 31.10.2008. Κατά συνέπεια, η αίτηση ακυρώσεως είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη όσον αφορά στην πράξη αυτή, αφού ασκήθηκε μετά τη λήξη της ισχύος της (ΣτΕ 2152/2007, 1087/2006, 3892/2000, 2981/2000). Τέλος, η δεύτερη προσβαλλόμενη πράξη ισχύουσα μέχρι την 1.7.2014, προσβάλλεται εμπροθέσμως, με έννομο συμφέρον από τους αιτούντες που ισχυρίζονται ότι είναι ιδιοκτήτες όμορων αγροτεμαχίων και χρησιμοποιούν άλλη γεώτρηση στην αυτή περιοχή, προσκομίζουν δε και τίτλους ιδιοκτησίας, και εν γένει παραδεκτώς, απορριπτομένων ως αβασίμων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος.

8. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την υπ' αρ. 2759/17.7.2007 αίτησή του προς τη Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ο Θεόδωρος Κεχαγιάς ζήτησε τη χορήγηση άδειας εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων στο κληροτεμάχιο 1141 στη θέση Κάμπος του δημοτικού Διαμερίσματος Ολύνθου στον Πολύγυρο Χαλκιδικής. Η χρήση του νερού θα ήταν αγροτική και συγκεκριμένα άρδευση για ίδια παραγωγική χρήση (καλλιέργεια ελιών). Στις 21.8.2007 υπάλληλοι της Δ/σης Υδάτων της Περιφέρειας πραγματοποίησαν αυτοψία στο χώρο και κατά το σχετικό πρακτικό διαπίστωσαν ότι «1. Η παλιά γεώτρηση υφίσταται μη ηλεκτροδοτημένη, σωληνωμένη με Φ3', σε βάθος 18μ. και λειτουργούσε με βεντούζα. Οι συντεταγμένες (ΕΓΣΑ 87) είναι Χ=44400, Ψ=4458773 και Ζ=27 μ. με βάση το GPS της υπηρεσίας μας. 2. Σταμάτησε η λειτουργία της λόγω πτώσης στάθμης. 3. Η αιτούμενη θέση ανόρυξης σε απόσταση έως 20 μ. από την υφιστάμενη και σε βάθος έως 70 μ. 4. Η πλησιέστερη γειτονική γεώτρηση (132μ.) ανήκει στην ομάδα Κ. Κανέλη, είναι ηλεκτροδοτημένη και σωληνωμένη με Φ8, αγνώστου βάθους, με συντεταγμένες (ΕΓΣΑ 87) είναι Χ=444458, Ψ=4458891 και

Z=27 μ. με βάση το GPS της υπηρεσίας μας.» Με την 024/1432/26.9.2007 απόφαση του Προϊσταμένου (υπογράφοντας με εντολή Νομάρχη) της Δ/σης Οικισμού, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της ΝΑ Χαλκιδικής εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για αντικατάσταση υφιστάμενης αρδευτικής γεώτρησης για λογαριασμό του Κεχαγιά Θεόδωρου στο ΔΔ Πολυγύρου, του Δήμου Πολυγύρου Ν. Χαλκιδικής. Σε συνέχεια αυτών εξεδόθη η πρώτη προσβαλλομένη 2759/10.10.2007 απόφαση του ΓΓΠ Κεντρικής Μακεδονίας με την οποία χορηγήθηκε στον Θεόδωρο Κεχαγιά του Ιωάννη άδεια εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων για την ανόρυξη γεώτρησης (σε αντικατάσταση υφιστάμενης) για αρδευτική χρήση στο 1141 αγροτεμάχιο στην περιοχή Κάμπος του ΔΔ Ολύμθου, του Δήμου Πολύγυρου, Ν. Χαλκιδικής. Με την από 11.4.2008 (αρ. πρωτ. 1740/11.4.2008) αναφορά ορισμένων παραγωγών της περιοχής προς τη Δ/ση Υδάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ετέθη υπόψη της Διοικήσεως ότι οι παραγωγοί αυτοί μαζί με τον Θεόδωρο Κεχαγιά έχουν νόμιμη αρδευτική γεώτρηση στη θέση Κάμπος, ότι ο ισχυρισμός του Θεόδωρου Κεχαγιά ότι υφίσταται γεώτρηση στο υπ' αρ.1141 αγροτεμάχιο του είναι αναληθές, και, ότι το συγκεκριμένο αγροτεμάχιο αρδεύεται από την γεώτρηση αυτή της ομάδας. Ισχυρίστηκαν, επίσης, ότι στην περιοχή 'Κάμπος' υπάρχει και άλλη νόμιμη γεώτρηση της ομάδας παραγωγών Ευστράτιου Καραθανασόπουλου, οπότε η ανόρυξη και άλλης γεώτρησης (του Θεόδωρου Κεχαγιά) θα θέσει σε κίνδυνο τις νόμιμες γεωτρήσεις λόγω της υπεράντλησης των υδάτων. Στις 30.4.2008 ο Θεόδωρος Κεχαγιάς υπέβαλε αίτηση προς την αρμόδια Δ/ση Υδάτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για τη χορήγηση άδειας χρήσης νερού στο προαναφερθέν κληροτεμάχιο 1141 για αρδευτική χρήση, ακολούθησε νέα αυτοψία στις 11.6.2008, οπότε διαπιστώθηκε ότι «1. Η υφιστάμενη γεώτρηση είναι σωληνωμένη με Φ6'' χωρίς πιεζομετρικό σωλήνα 2. Το σημείο της γεώτρησης φέρει συντεταγμένες (ΕΓΣΑ 87) Χ=444400, Ψ=4458769, Ζ=18μ. με βάση το GPS της υπηρεσίας μας 3. Υποδείχθηκε η τοποθέτηση υδρομέτρου 4. Τηρούνται τα περιοριστικά μέτρα του Νομού Χαλκιδικής». Τέλος, εκδόθηκε η δεύτερη προσβαλλομένη 2151/1.7.2008 απόφαση του ΓΓΠ Κεντρικής Μακεδονίας με την οποία χορηγήθηκε άδεια χρήσης νερού στον Θεόδωρο Κεχαγιά για τη λειτουργία αρδευτικής γεώτρησης στο υπ' αρ. 1141 αγροτεμάχιο.

9. Επειδή, στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξη του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας ...». Με τη διάταξη αυτή το φυσικό περιβάλλον, στοιχείο του οποίου αποτελούν οι υδατικοί πόροι, έχει αναχθεί σε αυτοτελώς προστατευόμενο αγαθό, προκειμένου να εξασφαλισθεί η οικολογική ισορροπία και η διαφύλαξη των φυσικών πόρων προς χάρη και των επόμενων γενεών. Για το σκοπό αυτό ο συντακτικός νομοθέτης επέβαλε στα όργανα του Κράτους να προβαίνουν σε θετικές ενέργειες για τη διαφύλαξη του προστατευόμενου αγαθού και να λαμβάνουν τα απαιτούμενα νομοθετικά και διοικητικά, προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα, παρεμβαίνοντας στον αναγκαίο βαθμό και στην οικονομική ή άλλη ατομική ή συλλογική δραστηριότητα (ΣΤΕ

1055/2012).

10. Επειδή, ενόψει της ανωτέρω διατάξεως του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος, εκδόθηκε ο ν. 1739/1987 (Α΄ 201), με τον οποίο ρυθμίσθηκαν κατά τρόπο συστηματικό όλα τα συναρτώμενα με τη διαχείριση των υδατικών πόρων της Χώρας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το νόμο αυτόν, η Χώρα χωρίζεται σε δεκατέσσερα υδατικά διαμερίσματα για την διαχείριση και τον προγραμματισμό των υδατικών πόρων (άρθρ. 1 παρ. 4), προβλέπονται δε κεντρικός και περιφερειακοί φορείς διαχείρισης, καθώς και προγράμματα ανάπτυξης και διαχείρισης των υδατικών πόρων της χώρας, τα οποία διακρίνονται σε μακροχρόνια εθνικά, μεσοχρόνια εθνικά, μεσοχρόνια κατά υδατικό διαμέρισμα και ειδικών σκοπών (άρθρα 3 και 4). Με τις παραγράφους 2 έως και 8 του άρθρου 4 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με το περιεχόμενο και τη διαδικασία κατάρτισης των προγραμμάτων καθεμιάς από τις ανωτέρω κατηγορίες, με τη δε παρ. 9 αυτού ορίζεται ότι: «Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των υπουργών της παρ. 3 του άρθρου αυτού, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες που αφορούν το περιεχόμενο των προγραμμάτων, τη διαδικασία υποβολής των προτάσεων και υποβολής των προγραμμάτων για έγκριση, τη διαδικασία εκπόνησης των μεσοπρόθεσμων προγραμμάτων, εθνικών και κατά υδατικό διαμέρισμα, τον τρόπο εναρμόνισης της διαδικασίας αυτής με την αντίστοιχη του δημοκρατικού προγραμματισμού, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού». Εξ άλλου, κατά την παρ. 2 του άρθρου 7 του νόμου, η εκτέλεση έργου αξιοποίησης των υδατικών πόρων επιτρέπεται εφ' όσον αυτό εντάσσεται ή εναρμονίζεται με τα ισχύοντα προγράμματα ανάπτυξης των υδατικών πόρων, ενώ κατά την παρ. 2 του άρθρου 8, για την εκτέλεση κάθε έργου αξιοποίησης των υδατικών πόρων από νομικά πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στον δημόσιο τομέα ή από φυσικά πρόσωπα απαιτείται άδεια από την οικεία αρχή. Περαιτέρω, στην παρ. 1 του άρθρου 9 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι κάθε νομικό και φυσικό πρόσωπο έχει δικαίωμα χρήσεως ύδατος, το οποίο ασκείται κατόπιν ειδικής αδείας και ότι «στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 8 χορηγείται ενιαία άδεια χρήσεως ύδατος και κατασκευής του αντιστοίχου έργου». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, με τις οποίες θεσπίσθηκε αφενός διαδικασία προγραμματισμού για τη διαχείριση των υδατικών πόρων και αφετέρου καθολική υποχρέωση προηγούμενης λήψεως διοικητικής αδείας για κάθε χρήση ύδατος στο πλαίσιο του ανωτέρω προγραμματισμού, ενόψει του γεγονότος ότι οι φυσικοί αυτοί πόροι είναι εκ της φύσεώς τους περιορισμένοι, η τήρηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου διαδικασίας προγραμματισμού της χρήσεως και ανάπτυξης των υδατικών πόρων δεν εξηρτάτο από την προηγούμενη έκδοση του προβλεπομένου στην παρ. 9 του ίδιου άρθρου προεδρικού διατάγματος. Και τούτο διότι το βασικό περιεχόμενο και η διαδικασία εγκρίσεως των προγραμμάτων ρυθμίσθηκαν ευθέως με το άρθρο αυτό του νόμου, ενώ, σύμφωνα και με το γράμμα της ως άνω εξουσιοδοτικής διατάξεως, το διάταγμα έχει ως περιεχόμενο τη ρύθμιση μόνον των σχετικών λεπτομερειών (ΣΤΕ 1055/2012).

11. Επειδή, στην Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου της 23-10-2000 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327), επισημαίνεται, στο προοίμιο, η ανάγκη συνετής και ορθολογικής αξιοποίησης των φυσικών πόρων, με βάση τις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης (άρθρο 174 της Συνθήκης), και η ανάγκη ενσωμάτωσης της προστασίας και βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων σε άλλους τομείς κοινοτικής πολιτικής, μεταξύ των οποίων η γεωργική, η περιφερειακή και η τουριστική πολιτική και η αλληλεξάρτηση επιφανειακών και υπόγειων υδάτων. Με την Οδηγία αυτή επιδιώκεται η θέσπιση πλαισίου για την προστασία των εσωτερικών επιφανειακών, των μεταβατικών, των παράκτιων και των υπόγειων υδάτων, το οποίο, πλην άλλων, να αποτρέπει την περαιτέρω επιδείνωση, να προστατεύει και να βελτιώνει την κατάσταση των υδατινών οικοσυστημάτων και των χερσαίων οικοσυστημάτων και υγροτόπων που εξαρτώνται αμέσως από αυτά και να προωθεί τη βιώσιμη χρήση του νερού βάσει μακροπρόθεσμης προστασίας των διαθέσιμων υδατινών πόρων (άρθρο 1 παρ. 1). Σύμφωνα με την Οδηγία αυτή η διαχείριση των υδάτων πρέπει να γίνεται σε επίπεδο περιοχής λεκανών απορροής, η οποία αντιστοιχεί στο προβλεπόμενο με τον ανωτέρω ν. 1739/1987 υδατικό διαμέρισμα, τα δε κράτη μέλη οφείλουν, μεταξύ άλλων, να προσδιορίσουν όλες τις λεκάνες απορροής, και να εκπονήσουν σχέδιο διαχείρισης και πρόγραμμα μέτρων για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού (άρθρα 3 παρ. 1, 5, παρ. 1, 11 παρ. 1 και 13 παρ. 1), δηλαδή για κάθε υδατικό διαμέρισμα. Τα ως άνω σχέδια διαχείρισης και προγράμματα μέτρων πρέπει να δημοσιευθούν το αργότερο εντός εννέα ετών από την έναρξη ισχύος της Οδηγίας (άρθρα 11 παρ. 7 και 13 παρ. 6), ενώ οι εν γένει στόχοι της Οδηγίας πρέπει να επιτευχθούν εντός δεκαπέντε ετών από την έναρξη ισχύος της, αλλά το χρονοδιάγραμμα αυτό μπορεί να μεταβληθεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τις οποίες θέτει η ίδια η Οδηγία (άρθρο 4 παρ. 1 και 4). Η Οδηγία αυτή, η οποία άρχισε να ισχύει από 22-12-2000, ημερομηνία δημοσίευσής της (άρθρο 25), μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με το ν. 3199/2003 (Α΄ 280/9-12-2003). Ο νεώτερος αυτός νόμος, ο οποίος ρυθμίζει τα συναρτώμενα με τη διαχείριση των υδατικών πόρων της χώρας ζητήματα, θεσπίζει επίσης, όπως και ο προγενέστερος ν. 1739/1987, διαδικασία προγραμματισμού για την ανάπτυξή τους, με την έγκριση αντιστοιχών σχεδίων και προγραμμάτων, καθώς και καθολική υποχρέωση προηγούμενης λήψεως αδείας για κάθε χρήση ύδατος, στο πλαίσιο του ανωτέρω προγραμματισμού. Ειδικότερα, με το άρθρο 7 του νόμου προβλέπεται η υποχρέωση για σχεδιασμό της διαχείρισης των υδατικών πόρων σε επίπεδο περιοχής λεκανών απορροής και ορίζεται ότι: «1. Κάθε Περιφέρεια εκπονεί Σχέδιο Διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών αρμοδιότητάς της, το οποίο ισχύει για έξι χρόνια ... Το Σχέδιο Διαχείρισης περιέχει όλα τα στοιχεία, πληροφορίες και εκτιμήσεις που είναι απαραίτητα για την προστασία και διαχείριση των υδάτων. Το ειδικότερο περιεχόμενο των Σχεδίων Διαχείρισης καθορίζεται με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 15. 2. Το Σχέδιο Διαχείρισης καταρτίζεται από τη Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας και εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Υδάτων και σύμφωνη γνώμη της Κεντρικής Υπηρεσίας

Υδάτων. ... 3. Κατά την κατάρτιση των Σχεδίων Διαχείρισης λαμβάνονται υπόψη και οι κατευθύνσεις και προτάσεις των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Ν. 2742/1999, το περιεχόμενο των γενικών και ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, καθώς και οι ανάγκες που προκύπτουν για την προστασία και διαχείριση προστατευόμενων περιοχών». Περαιτέρω, στο άρθρο 8 παρ. 1 του νόμου αυτού προβλέπεται ότι: «Οι Περιφέρειες καταρτίζουν α) Πρόγραμμα Μέτρων και β) Πρόγραμμα Παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων. Το Σχέδιο Διαχείρισης της Περιφέρειας περιλαμβάνει υποχρεωτικά ως μέρη του τα ανωτέρω προγράμματα». Με την παράγραφο 4 του άρθρου 7 και την παράγραφο 4 του άρθρου 8 του νόμου μετατίθεται η υποχρέωση καταρτίσεως Σχεδίων Διαχείρισης και Προγραμμάτων Μέτρων, αντιστοίχως, στα τέλη του 2009, σύμφωνα με τη σχετική δυνατότητα που παρέχεται από την Οδηγία και, συγκεκριμένα, ορίζεται στο άρθρο 7 παρ. 4 ότι «το πρώτο Σχέδιο Διαχείρισης καταρτίζεται και εγκρίνεται υποχρεωτικά μέχρι 22.12.2009» και στο άρθρο 8 παρ. 4 ότι «το Πρόγραμμα Μέτρων καταρτίζεται και εγκρίνεται όπως και το Σχέδιο Διαχείρισης. Το πρώτο Πρόγραμμα Μέτρων καταρτίζεται και εγκρίνεται υποχρεωτικά μέχρι 22.12.2009 και όλα τα μέτρα είναι έτοιμα προς εφαρμογή μέχρι 1.1.2012». Στην παρ. 1 του άρθρου 11 του νόμου ορίζεται ότι: «... Για την παροχή νερού, τη χρήση νερού και την εκτέλεση έργου για την αξιοποίηση υδατικών πόρων, καθώς και για κάθε έργο ή δραστηριότητα που αποσκοπεί στην προστασία από τη ρύπανση λόγω απόρριψης υγρών αποβλήτων στο περιβάλλον, από φυσικό ή νομικό πρόσωπο του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα απαιτείται άδεια. Για την έκδοση άδειας χρήσης νερού ή εκτέλεσης έργου, αξιοποίησης υδατικών πόρων πρέπει να τεκμηριώνεται η διαθεσιμότητα των ποσοτήτων νερού που θα αξιοποιηθούν, καθώς και η σκοπιμότητα έκδοσής της, σύμφωνα με το οικείο Σχέδιο Διαχείρισης και τα μέτρα που καθορίζονται από το Πρόγραμμα Μέτρων. Τέλος, στην παράγραφο 1 του άρθρου 16 ορίζεται ότι: «Κάθε διάταξη που αντιβαίνει τις διατάξεις αυτού του νόμου ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται ειδικά από αυτόν καταργείται από την έναρξη ισχύος του. Όπου να αρχίσουν να ισχύουν οι κανονιστικές πράξεις που προβλέπεται να εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος, ισχύουν οι μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν το ίδιο αντικείμενο». Με τις ως άνω διατάξεις του Ν. 3199/2003, επαναλαμβάνεται ο κανόνας, ο οποίος είχε επιβληθεί αρχικώς με το Ν. 1739/1987, ότι η εκτέλεση έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων επιτρέπεται μόνον στο πλαίσιο σχεδιασμού και προγραμματισμού που έχει εγκριθεί κατά νόμο. Και ναι μεν ορίζεται με το νεότερο αυτό νόμο μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή των διατάξεων του που αφορούν τα Σχέδια Διαχείρισης και Προγράμματα Μέτρων, ως προς τα οποία τάσσεται στη Διοίκηση προθεσμία έως το Δεκέμβριο του 2009 για την έγκριση του πρώτου Σχεδίου Διαχείρισης και του πρώτου Προγράμματος Μέτρων, δεν προβλέπεται, όμως, αναστολή της εφαρμογής ή με οποιοδήποτε τρόπο άρση του παραπάνω κανόνα κατά το μεταβατικό αυτό διάστημα, ανεξαρτήτως του ζητήματος αν θα ήταν επιτρεπτή κατά το σύνταγμα και τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου η κατάργηση, έστω και προσωρινώς, του κανόνα αυτού, ο οποίος, όπως αναφέρεται σε

προηγούμενη σκέψη, θεσπίσθηκε ενόψει της συνταγματικής επιταγής για τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων και επιβάλλεται με την ήδη ισχύουσα Οδηγία 2000/60/ΕΚ. Επομένως, μέχρι την έγκριση σχετικού Σχεδίου Διαχείρισης και Προγράμματος Μέτρων κατά τις διατάξεις του Ν. 3199/2003, η εκτέλεση έργου αξιοποίησως υδατικών πόρων είναι επιτρεπτή μόνον αν εντάσσεται σε προγραμματισμό που έχει εγκριθεί κατά τον προγενέστερο Ν. 1739/1987. Εξάλλου, κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 3199/2003, με την οποία προβλέπεται ότι από την έναρξη ισχύος του καταργείται «κάθε διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις αυτού του νόμου ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται ειδικά από αυτόν», ερμηνευομένης σε συνδυασμό προς τα άρθρα 7 παρ. 4 και 8 παρ. 4 του ίδιου νόμου, με τα οποία ορίζεται η προαναφερόμενη μεταβατική περίοδος έως το Δεκέμβριο 2009, κατά το διάστημα αυτό, και εφόσον δεν έχει εγκριθεί σχετικό Σχέδιο Διαχείρισης και Πρόγραμμα Μέτρων κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού, είναι δυνατό να εγκριθεί Πρόγραμμα Ανάπτυξης βάσει των αντίστοιχων ρυθμίσεων του προγενέστερου νόμου, ώστε να μη παρεμποδίζεται κατά το προβλεπόμενο από το νόμο μεταβατικό διάστημα η εκτέλεση έργων διαχειρίσεως και εκμεταλλεύσεως υδατικών πόρων και, παραλλήλως, να τηρείται η αρχή του προγραμματισμού που είχε επιβληθεί από το έτος 1987 με τον ανωτέρω νόμο (1739/1987). Η δυνατότητα δε αυτή έγκρισης προγραμμάτων κατ' εφαρμογή του προγενέστερου νόμου καθ' όλη τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου δεν αποκλείεται από την παρ. 3 του άρθρου 16 του Ν. 3199/2003, κατά την οποία «οι άδειες χρήσης και έργων αξιοποίησης υδάτων, που εκδίδονται μέχρι την 1.1.2005, εκδίδονται σύμφωνα με τις μέχρι σήμερα ισχύουσες διατάξεις ...», δεδομένου ότι η μεταβατική αυτή ρύθμιση της παρ. 3 δεν αναφέρεται στην έγκριση προγραμμάτων αλλά στην έκδοση των ατομικών διοικητικών πράξεων χορηγήσεως αδειάς χρήσεως και έργων αξιοποίησης υδάτων (ΣτΕ 1055/2012, 2330/2004 πρβλ. ΣτΕ 2038/2012, 4590/2011 7μ. 1125/2008, 1688/2005 Ολ., 2129/2003).

12. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, δεν έχουν καταρτισθεί τα προβλεπόμενα από το ν. 3199/2003 Σχέδια Διαχείρισης, Προγράμματα Μέτρων και το Μητρώο Προστατευομένων Περιοχών (βλ. σχετική μνεία και στο προοίμιο των δύο προσβαλλομένων πράξεων υπό α/α 5). Εξάλλου, όπως είναι γνωστό στο Δικαστήριο από προηγούμενη υπόθεση, για την περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας δεν είχε εκδοθεί κατά τον κρίσιμο χρόνο κανένα από τα προγράμματα τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του ν. 1739/1987 (βλ. ΣτΕ 1055/2012 σκ. 9). Συνεπώς, βάσει όσων έγιναν δεκτά ανωτέρω, εφόσον πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης άδειας χρήσης νερού δεν είχε εγκριθεί πρόγραμμα ανάπτυξης υδατικών πόρων, κατά τους ορισμούς του άρθρου 4 του ν. 1739/1987, ούτε είχε ολοκληρωθεί το Σχέδιο Διαχείρισης των υδατικών πόρων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου 3199/2003, η προσβαλλόμενη απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με την οποία χορηγήθηκε άδεια χρήσης νερού στον Θεόδωρο Κεχαγιά, είναι ακυρωτέα για το λόγο αυτό, ο οποίος εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως (ΣτΕ 1055/2012).

13. Επειδή, εφόσον, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις προηγούμενες σκέψεις, η κρινόμενη αίτηση γίνεται δεκτή για τον ανωτέρω λόγο, καθίσταται αλυσιτελής η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως.